ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 29.1.2021 г.
COM(2021) 33 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Оценка на решение № 534/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за предоставяне на макрофинансова помощ на Тунис

{SWD(2021) 8 final}

През май 2014 г. Европейският парламент и Съветът приеха[1] операция за МФП в размер на 300 милиона евро в подкрепа на Тунис за справяне с кризата с платежния баланс (ПБ), която се влоши след Жасминовата революция през 2011 г. и последвалия политически и икономически преход. Помощта беше изплатена в пълен размер на три транша между май 2015 г. и юли 2017 г.

ICF, в сътрудничество с Cambridge Econometrics, беше избран за външен изпълнител, който да извърши последващата оценка на МФП–I в Тунис, на която се основава настоящият съпътстващ работен документ на службите на Комисията (SWD). Целта на външната оценка беше да прецени целесъобразността, ефикасността, ефективността, съгласуваността и добавената стойност за ЕС на операцията за МФП. Социалното въздействие на програмата и нейният ефект върху устойчивостта на държавния дълг на Тунис също бяха проучени. Въпросната оценка се основава на доказателства, събрани чрез различни количествени и качествени изследователски техники, включително консултации с основните заинтересовани страни. Бяха установени редица методологични ограничения; те обаче не оказват въздействие върху общата надеждност на анализа на оценката. Установените рискове и ограничения бяха намалени чрез използване на широк спектър от източници, различни техники за оценка, алтернативни сценарии и множество отзиви.

Външната оценка и работният документ на службите на Комисията имат за цел (1) да предоставят информация за бъдещото използване на инструмента за МФП; и (2) да гарантират прозрачност и отчетност в съответствие с Финансовия регламент[2] и решението за МФП за Тунис.

Оценката установи, че МФП-I е **значима** от гледна точка на нейните цели, финансов пакет и структурни условия. Условията, с които е обвързана МФП обхванаха най-важните предизвикателства пред реформите в Тунис, а именно: данъчното облагане; управлението на публичните финанси; мрежата за социална закрила (МЗС); финансовия сектор; публичната статистическа система; търговията. Въпреки че страната успешно изпълни всички договорени условия за реформи, възникнаха трудности в областта на МЗС и търговските реформи. Външната оценка стигна до заключението, че увеличаването на капацитета на съответните тунизийски институции би допринесло за по-голям напредък по тези действия предвид предизвикателствата, пред които са изправени все още младите тунизийски институции по отношение на административните възможности и ангажираност в контекста на политическа нестабилност. Тази констатация също така подчерта нуждата от планирането на реформи по начин, който да осигури постижими цели, вземайки предвид нестабилния институционален контекст и фрагментирания политически пейзаж, които биха могли да забавят изпълнението на програмата за реформи, както бе наблюдавано в периода 2015–2017 г. Фактът, че много условия по МФП-I (в областта на данъчното облагане, управлението на публичните финанси, мрежата за социална закрила и финансовия сектор) впоследствие бяха доразвити като част от МФП-II, подчертава общото намерение на ЕС и правителството на Тунис да съсредоточат усилията си за постигане на стабилен напредък в тези ключови области на реформи.

[1] Решение № 534/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за предоставяне на макрофинансова помощ на Република Тунис. Може да бъде намерено на следния адрес: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014D0534&from=EN

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046

МФП-I **ефективно** допринесе за подобряването на ПБ на Тунис и подпомогна фискалната консолидация чрез силно облекчени финансови и политически условия. МФП покри около 11,3 % от остатъчния недостиг на финансиране за периода 2015–2016 г. и повиши доверието в икономиката на Тунис (като намали разходите за финансиране от пазара и подпомогна стабилизирането на националната валута).

МФП-I беше разработена и изпълнена **ефективно** и беше **съгласувана** с широката политическа рамка, ръководеща отношенията между ЕС и Тунис. Налице е също така висока степен на външна съгласуваност с намесите от други международни донори. МФП не само допринесе за „споделяне на тежестта“ с Международния валутен фонд (МВФ) и други донори във финансово отношение, но също така засили реформите, насърчавани от МВФ и Световната банка (СБ) чрез използването на кръстосана условност и допълнителни условия. Независимо от първоначалното намерение за намаляване на кръстосаната условност, оценката потвърди, че изборът усилията да бъдат концентрирани върху ключови области на реформи, макар че беше разгледан другаде, е успешен. Подобни съображения се насърчават при бъдещи намеси.

Добавената стойност на ЕС се отнасяше главно до финансовите ползи за тунизийската икономика, като изключително облекчените условия на заемите по линия на МФП позволиха бюджетни икономии и постепенно коригиране на първичния публичен дефицит. В някои области на реформи МФП даде допълнителни гаранции за реформите, ръководени от МВФ (т.е. финансовия сектор) и Световната банка (т.е. реформите на МЗС), като допринесе за трайната мобилизация на местните власти около тези проблеми. Освен това МФП-I беше единственият инструмент за подобряване на опростената система за деклариране на данъка върху доходите (*regime forfaitaire*).

Съпоставителен анализ на **социалното въздействие** на МФП показа, че ако не бе предоставена МФП, а подкрепата от МВФ бе продължила, косвените ефекти върху социалната ситуация в Тунис щяха да бъдат ограничени. МФП оказа по-силно въздействие чрез *преки канали*, а именно условията в Меморандума за разбирателство, свързани с реформите на мрежата за социална закрила.

Накрая оценката установи, че МФП-I е оказала положителен ефект върху **устойчивостта на държавния дълг на Тунис.** Помощта даде възможност за бюджетни икономии в резултат на много благоприятните финансови условия на операцията и подпомогна плана за корекции на Тунис, като създаде фискално пространство за други реформи и за поддържането на социалните разходи. Но имайки предвид относително ограничения ѝ размер, едва ли липсата на МФП-I щеше да окаже значително въздействие върху устойчивостта на държавния дълг на Тунис.

В заключение МФП-I беше важна за подпомагането на икономическото възстановяване на Тунис след Жасминовата революция през 2011 г. и последвалия политически преход, осигурявайки бюджетни икономии и финансови ползи, както и повишаване на доверието в частния сектор. Пакетът от условия за МФП беше изцяло съобразен със съответната програма на МВФ и имаше укрепващо политическо въздействие, което допринесе за мобилизирането на местните власти около ключови реформи, дори в области, които не са обхванати от други международни донорски програми. В работния документ на службите на Комисията, на който се основава настоящият доклад, се съдържа подробна и изчерпателна оценка на намесата чрез МФП.